

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obo/5/2022
Identifikačné číslo spisu:	1002899251
Dátum vydania rozhodnutia:	21.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1002899251.15

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu: TULLA ENTERPRISES LTD. (predtým CROSSING BORDERS CONSULTANCY LIMITED), so sídlom 4th floor, Lawford House, Albert Place, Londýn N3 1RL, UNITED KINGDOM, právne zastúpený: JUDr. Juraj Kula, advokát, Mäsiarska 30, Košice, proti žalovaným: 1/ Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., so sídlom Prešovská 48, Bratislava, IČO: 35 850 370, 2/ Trnavská vodárenská spoločnosť, a. s., so sídlom Priemyselná 10, Piešťany, IČO: 36 252 484, a 3/ Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s., so sídlom Nábřežie za hydrocentrálou 4, Nitra, IČO: 36 550 949, všetci právne zastúpení: Advokátska kancelária Mišík, s. r. o., Bajkalská 21/A, Bratislava, IČO: 36 862 746, o zaplatenie 13.277.567,55 eur s príslušenstvom zo zmienek, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 29Cb/56/2002-1243 zo dňa 28.4.2021, takto

rozhodol:

I. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 29Cb/56/2002-1243 zo dňa 28. apríla 2021 p o t v r d z u j e .

II. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ m a j ú n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) uznesením č. k. 29Cb/56/2002-1243 zo dňa 28.4.2021 priznal žalovaným 1/, 2/ a 3/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa pôvodne návrhom vo veci samej, doručeným súdu dňa 27.8.2002, domáhal proti právnemu predchodcovi žalovaných 1/ až 3/ vydania zmenkového platobného rozkazu na sumu 400.000.000,- Sk s príslušenstvom a iné. Súd prvej inštancie rozsudkom č.

k. 29Cb/56/2002-1052 zo dňa 13.3.2019 v znení opravného uznesenia č. k. 29Cb/56/2002-1193 zo dňa 24.2.2020 rozhodol tak, že zmenkový platobný rozkaz č. k. 50RZm/599/2002-50 zo dňa 18.10.2002 zrušil v celom rozsahu

a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť na náhradu trov konania žalovaného 1/ sumu 135.552,16 eur, žalovaného 2/ sumu 62.866,95 eur a žalovaného 3/ sumu 278.148,62 eur,

k rukám právneho zástupcu žalovaných 1/ až 3/, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O odvolaní žalobcu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky

(ako súd odvolací) rozsudkom sp. zn. 5Obo/7/2020 zo dňa 25.2.2021 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 13.3.2019, č. k. 29Cb/56/2002-1052, v znení opravného uznesenia

č. k. 29Cb/56/2002-1193 zo dňa 24.2.2020 v časti, ktorou v celom rozsahu zrušil zmenkový platobný rozkaz č. k. 50RZm/599/2002-50 zo dňa 18.10.2002, potvrdil, a v časti výroku

o náhrade trov konania napadnutý rozsudok zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil

na ďalšie konanie. Žalovaným 1/, 2/ a 3/ priznal voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %. V odôvodnení k zrušujúcej časti odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie rozhodnutie o trovách konania založil na ustanovení § 142 ods. 3 OSP, pričom rozhodnutie bolo vydané za účinnosti zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), a teda bolo povinnosťou súdu prvej inštancie rozhodnúť

o trovách konania podľa ust. § 255 a nasl. CSP.

3. Súd prvej inštancie po zrušení a vrátení veci v časti týkajúcej sa nároku na náhradu trov konania bol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a posúdil nárok na náhradu trov konania podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a tiež podľa ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

4. Vzhľadom na vyššie uvedené preto súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania (sp. zn. 29Cb/56/2002) rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak,

že žalovaným 1/, 2/ a 3/, s prihliadnutím na ich plný úspech v konaní, priznal nárok

na náhradu trov konania v celom rozsahu. Tiež uviedol, že s poukazom na ust. § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto uznesenia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

5. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal včas odvolanie žalobca (ďalej aj „odvolateľ“). Odvolanie odôvodnil podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ OSP, § 205 ods. 2 písm. b/ až f/ OSP resp., § 365 ods. 1 písm. a/ až h/ CSP. Navrhoval, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie, zároveň žiadal,

aby súd uložil žalovaným 1/, 2/ a 3/ povinnosť zaplatiť žalobcovi plnú náhradu trov odvolacieho konania.

6. Namietal, že napadnuté rozhodnutie je predčasné, nezákonné, pričom v konaní boli porušené základné princípy súdneho konania, tiež že bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý súdny proces. Poukázal na ods. 3 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, majúce za to, že súd prvej inštancie vydal napadnuté uznesenie predčasne, keďže v čase vydania napadnutého rozhodnutia neuplynula lehota na podanie opravného prostriedku proti rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, a súdu prvej inštancie nebolo doručené vyzvanie sa práva žalobcu na podanie dovolania.

7. Ďalej uviedol, že žalobca si uplatnil svoje procesné právo a podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, a to proti výroku I., ktorým rozhodol súd vo veci samej ako aj proti výroku II., ktorým odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania. Poukazoval na to, že v danom dovolaní namietal, že súdy vec nesprávne posúdili, nakoľko súd prvej inštancie a najvyšší súd ako súd odvolací postupovali a rozhodli v danej veci podľa ustanovení CSP avšak v rozpore s prechodnými ustanoveniami § 471 ods. 2 CSP. Mal za to, že súdy postupovali a rozhodli v rozpore s legitímnymi očakávaniami žalobcu, v rozpore s právom na predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a tiež svojvoľne, v rozpore s lex specialis

s ustanovením § 471 ods. 2 CSP a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

8. Poukazoval na to, že rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania je tzv. závislým výrokom na výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej, majúc za to, že nakoľko boli dovolaním napadnuté výroky vo veci samej, čím sa má teda v dovolacom konaní riešiť otázka, ktorá má zásadný význam pre rozhodnutie súdu prvej inštancie, toto bude mať vplyv aj na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, a teda súd prvej inštancie nie je v danom štádiu konania oprávnený toto riešiť.

9. Tvrdil, že v štádiu konania pred uplynutím lehoty na podanie dovolania a následne po podaní dovolania, je rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania predčasné, neprípustné, keďže o právnom základe nároku na náhradu trov konania má rozhodovať dovolací súd, preto podľa odvolateľa súd prvej inštancie postupoval v rozpore so základnými princípmi súdneho konania, nerešpektoval právo žalobcu na účinný opravný prostriedok a postupoval v rozpore s právom na spravodlivé súdne konanie. Mal za to, že nakoľko súd prvej inštancie pred uplynutím lehoty na podanie dovolania rozhodoval o nároku na náhradu trov konania, v neprospech žalobcu a dovolateľa, neprípustne zvýhodnil protistranu na úkor práv žalobcu ako dovolateľa.

10. Záverom uviedol, že súd prvej inštancie opomenul prihliadať na prechodné ustanovenie § 471a CSP, podľa ktorého ustanovenie § 444 ods. 4 CSP sa vzťahuje aj na dovolanie a mimoriadne dovolanie podané v konaní o zmenkovom platobnom rozkaze začatom pred dňom účinnosti tohto zákona podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2016. Zároveň tiež namietol, že v napadnutom rozhodnutí o nároku na náhradu trov konania sa súd prvej inštancie nevysporiadal s posúdením existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa ust. § 257 CSP, čím teda napadnuté rozhodnutie nespĺňa podmienku presvedčivosti a je nepreskúmateľné a nezákonné.

11. K podanému odvolaniu sa vyjadrili žalovaní 1/ až 3/, ktorí podali totožné vyjadrenia, považujúc námietky žalobcu za nedôvodné. Žalovaní navrhli, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým priznal žalovaným 1/ až 3/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, ako vecne správne potvrdil.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 470 ods. 4 zákona č. CSP), na základe odvolania podaného včas (§ 362 ods. 1 CSP) a oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 písm. m/ CSP), preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že podané odvolanie nie je dôvodné.

13. Podľa § 357 písm. m/ CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie, a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvostupňový súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (nález Ústavného súdu SR z 2. apríla 2020, sp. zn. I. ÚS 387/2019).

14. V rozhodovanej veci žalobca odôvodnil svoje odvolanie odvolacími dôvodmi podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ OSP, § 205 ods. 2 písm. b/ až f/ OSP, resp. podľa ustanovení § 365 ods. 1 písm. a/ až písm. h/ CSP.

15. Žalobca svoje odvolacie námietky smeroval najmä k predčasnosti rozhodnutia o nároku

na náhradu trov konania, tiež že uznesenie o priznaní nároku na náhradu trov konania úspešným žalovaným 1/ až 3/ je nezákonné a jeho vydaním došlo k porušeniu princípov súdneho konania a porušenia práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

Zároveň namietal, že súdy rozhodli v rozpore s legitímnymi očakávaniami a v rozpore s právom žalobcu na predvídateľnosť súdnych rozhodnutí, a že súdy postupovali svojvoľne. Odvolateľ poukazoval aj na pochybenie súdu prvej inštancie, ktoré videl v tom, že tento opomenul prihliadať na prechodné ust. § 471a CSP, a tiež že súd prvej inštancie

sa nevysporiadal s otázkou existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa z hľadiska posúdenia možnej aplikácie ust. § 257 CSP.

16. Naplnenie odvolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. a/ CSP žalobca vo svojom odvolaní bližšie nezdôvodnil, neuviedol v čom nemali byť splnené procesné podmienky. Vzhľadom na to, že odvolateľ neuviedol, v čom presne videl odvolací dôvod spočívajúci vo vade konania podľa § 365 ods. 1 písm. a/ CSP odvolací súd takúto vadu konania súdu nezistil, preto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

17. Pokiaľ ide o námietku žalobcu týkajúcu sa tvrdeného nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie, ktorý mu mal znemožniť realizáciu jemu patriacich procesných práv, odvolací súd uvádza, že k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú:

1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu sa rozumie taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bol naplnený predmetný odvolací dôvod (a aby bola daná dôvodnosť podaného odvolania), musí súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu

a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk.

19. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, prípadne skutočnosťami dôležitými pre vydanie rozhodnutia s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (viď napr. rozhodnutie Európskeho ESLP Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 410/06). Odvolateľ samotný bližšie neosvetlil, v čom táto tvrdená vada mala spočívať. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ CSP nie je daný.

20. Pokiaľ ide o prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 CSP (jeho aplikáciu na rozhodnutie o nároku na trovy konania), na ktoré žalobca poukazoval, toto vychádza zo skutočnosti, že inštitút zmenkového platobného rozkazu (ustanovenie § 175 OSP v znení účinnom do 22.12.2015) nie je v CSP upravený. Preto zákonodarca vychádzal zo skutočnosti, že začaté konania, v ktorých bol do 22.12.2015 žalovanému doručený zmenkový platobný rozkaz, a ktoré neboli právoplatne skončené do 30.6.2016, sa dokončia podľa pôvodných predpisov. To znamená, že aj za účinnosti CSP je pri rozhodovaní o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu súd povinný aplikovať ustanovenie § 175 OSP v znení účinnom do 22.12.2015, zároveň je povinný aj za účinnosti nového procesného kódexu v zmenkových veciach aplikovať jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 23.12.2015. Zákonodarca teda prechodnými ustanoveniami vyjadril režim pôsobenia už zrušeného právneho predpisu na vybrané typy konaní - konania o zmenkovom a šekovom platobnom rozkaze. Odvolací súd už vo svojom kasačnom rozhodnutí

konštatoval, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania aj v konaní začatom vydaním zmenkového platobného rozkazu, je nutné, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania bolo vydané podľa ustanovení Civilného sporového poriadku, keďže ust. § 471 ods. 2 CSP sa nevzťahuje aj na rozhodovanie o náhrade trov konania, pri ktorom je potrebné v zmysle § 470 ods. 1 CSP vychádzať z okamžitej aplikability nového procesného predpisu, ktorým bol od 1.7.2016 Civilný sporový poriadok.

21. K námietke žalobcu, že súdy postupovali a rozhodli v rozpore s legitímnymi očakávaniami, v rozpore so žalobcovým právom na predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a postupovali svojvoľne, odvolací súd uvádza, že k otázke, čo možno považovať za prekvapivé, či (ne)predvídateľné rozhodnutie súdu, sa už v minulosti vyjadroval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zákon ustanovuje, že účastníci by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť na ich preukázanie dôkazy. Rovnako by nemali byť zaskočení takým postupom súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom právnom postupe súdu, ktorý nie je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami.

22. Odvolací súd nezistil skutočnosti svedčiace o takom procesnom postupe súdu prvej inštancie, výsledkom ktorého by došlo k prijatiu prekvapivého (nepredvídateľného) rozhodnutia, preto túto námietku žalobcu vyhodnotil ako nedôvodnú. Rozhodovanie o náhrade trov konania prioritne vychádza zo zásady procesného úspechu v konaní, teda v závislosti od výsledku konania podľa meritórneho rozhodnutia, a pokiaľ súd prvej inštancie rozhodoval v súlade s touto zásadou, potom nie je možné uvažovať o prekvapivosti jeho rozhodnutia.

23. S námietkou žalobcu ohľadom predčasnosti vydania uznesenia o nároku na náhradu trov konania sa odvolací súd nestotožňuje. Odvolací súd poukazuje na to, že vec bola právoplatne rozhodnutá rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/7/2020 zo dňa 25.2.2021 v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie zo dňa 13.3.2019, č. k. 29Cb/56/2002-1052, v znení opravného uznesenia č. k. 29Cb/56/2002-1193 zo dňa 24.2.2020, pričom odvolací súd zrušil len rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti trov konania, nakoľko krajský súd svoje rozhodnutie o trovách konania založil na ustanovení § 142 ods. 3 OSP - aplikoval nesprávnu právnu normu. Uznesenie o náhrade trov konania bolo vydané po vydaní potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, a teda doručením tohto rozsudku sporovým stranám došlo k právoplatnému rozhodnutiu vo veci. Vzhľadom na uvedené, preto nemožno vydanie napadnutého uznesenia o nároku na náhradu trov konania považovať za predčasné, keďže bolo vydané v súlade s ust. § 262 ods. 1 CSP. Napokon, z obsahu spisu je zjavné, že vo vzťahu k podanému dovolaniu súd prvej inštancie uznesením č. k. 29Cb/56/2022-1498 zo dňa 28.3.2022 v spojení s uznesením č. k. 29Cb/56/2022-1576 zo dňa 29.9.2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť 20.10.2022, dovolacie konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku, a teda nemožno za rozhodujúcu argumentáciu považovať tvrdenie, že konanie, pre účely posudzovania možnej úspešnosti dovolateľa voči trovám konania, trvá.

24. K odvolateľom uvádzaným ďalším odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. c/ až g/ CSP odvolací súd konštatuje, že tieto tiež neboli žalobcom bližšie zdôvodnené, pričom ich len v úvode svojho odvolania stručne vymedzil, avšak bez bližšej špecifikácie. Odvolateľ neuviedol, v čom presne videl odvolací dôvod spočívajúci vo vade konania podľa § 365 ods. 1 písm. c/ až g/ CSP a odvolací súd uvedené vady konania v postupe súdu prvej inštancie nezistil, preto ich vyhodnotil ako nedôvodné.

25. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, teda vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

26. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

27. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

28. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

29. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

30. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie po zrušení a vrátení vecí odvolacím súdom v časti nároku na náhradu trov konania rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a ust. § 262 ods. 1 CSP, vychádzajúc z procesného úspechu žalovaných 1/ až 3.

31. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v zmysle ust. § 255 CSP. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech v spore vtedy, ak sa výrok meritorneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. O úspech žalovaného vo veci ide vtedy, ak bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Len výnimočne súd v konaní (procesne) úspešnej sporovej strane neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

32. Ako už bolo vyššie uvedené, pri rozhodovaní o náhrade trov konania rozhoduje súd spravidla podľa zásady úspešnosti v konaní, ako prioritnej zásady pri rozhodovaní o náhrade trov konania (§ 255 ods. 1 a 2 CSP). Súd sú však povinné vždy vychádzať z konkrétnych okolností prípadu a zohľadňovať všetky relevantné skutočnosti z hľadiska rozhodovania o náhrade trov konania. Keďže v niektorých prípadoch by striktné aplikovanie zásady úspešnosti v spore bez zohľadnenia ostatných okolností konkrétneho prípadu mohlo viesť v praxi k nežiadúcej tvrdosti a nebolo by v súlade so všeobecnou zásadou spravodlivosti rozhodovania súdu, zákon umožňuje zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania v takýchto špecifických prípadoch a dáva súdu možnosť výnimočne uplatniť moderačné oprávnenie podľa ustanovenia § 257 CSP.

33. Odvolací súd sa zameral na skúmanie dôvodnosti odvolacieho argumentu žalobcu, ktorý namietal dôvodnosť aplikácie ustanovenia § 257 CSP a vôbec existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre uplatnenie moderačného oprávnenia súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Žalobca taktiež namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie pre nedostatok dôvodov, na základe ktorých súd mal za to, že v spore neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa umožňujúce súdu výnimočne náhradu trov procesne úspešnej strane nepriznať.

34. Aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania prichádza

do úvahy v prípadoch, ak sú síce naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, aby tieto trovy nahradila protistrane. Musí však ísť

o celkom výnimočný prípad, ktorý v rozhodnutí je potrebné aj náležite odôvodniť.

Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Vyžaduje sa teda naplnenie dvoch podmienok a to, musí ísť v danom prípade o dôvody hodné osobitného zreteľa a súbežne musí ísť o výnimočné okolnosti, ktoré odôvodňujú opodstatnenosť použitia tohto zákonného ustanovenia. Dôvody hodné osobitného zreteľa môžu spočívať v charaktere určitého druhu konania alebo môžu byť dané charakterom určitej procesnej situácie, prípadne sa môže týkať celkom špecifických skutkových či sociálnych aspektov strán sporu.

35. Dôvody hodné osobitného zreteľa sú generálnym dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok však nedefinuje dôvody hodné osobitného zreteľa

a je vždy ponechané na posúdenie tej - ktorej sporovej právnej veci, či takéto dôvody tu boli dané, aby mohlo byť súdom aplikované ust. § 257 CSP. Vyhodnotenie existencie alebo neexistencie dôvodov hodných osobitného zreteľa je preto ponechávané na posúdení súdu. Na základe ustálenej súdnej praxe je zrejmé, že výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, alebo aj v okolnostiach na strane sporových strán. Aplikácia ust. § 257 CSP preto môže byť založená len na výnimočnosti okolností sporu alebo pomerov strán sporu, teda by mala mať charakter ojedinelosti a výnimočnosti.

36. Práve pre požiadavku osobitosti a výnimočnosti, ktorá je vyžadovaná ust. § 257 CSP, a ktorá tu podľa názoru odvolacieho súdu nebola daná a splnená, tak nebolo možné akceptovať odvolací dôvod žalobcu, ktorým sa domáhal nepriznania plnej náhrady trov prvoinštančného konania práve cez aplikáciu ust. § 257 CSP. K prijatému záveru odvolací súd poukazuje primerane aj na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky

sp. zn. III. ÚS 144/2010, podľa ktorého „...použitie ust. § 150 ods. 1 OSP (pozn.: aktuálne § 257 CSP) musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétného prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter.

V opačnom prípade nepriznanie trov súdneho konania je zásahom

do práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR“. Odvolací súd v danej veci nezistil dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by malo byť použité ust. § 257 CSP

pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov súdneho konania a ten tu nebol daný

ani okolnosťami veci, a ani žiadne takéto okolnosti v odvolaní neboli vôbec formulované.

37. Odvolací súd dospel k záveru, že ani tento odvolací dôvod nebol naplnený, keďže súd prvej inštancie v danom prípade aplikoval správne ustanovenia a vyvodil z nich správne právne závery, t.j. nebol naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

38. Keďže odvolateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne relevantné dôvody, ktorými by spochybnil vecnú správnosť napadnutého uznesenia, pričom odvolací súd nezistil ani žiadnu vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo porušenie práva odvolateľa na spravodlivý proces, odvolací súd uznesenie, ktorým súd prvej inštancie žalovaným 1/ až 3/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, potvrdil podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne rozhodnutie.

39. Úspešnou stranou v celom spore boli žalovaní 1/, 2/ a 3/, ktorým tak proti žalobcovi vznikol nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

40. Rozhodnutie bolo prijaté členmi odvolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 393 ods. 2, posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je dovolanie prípustné (§ 420 CSP), ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 v spojení s § 424 CSP).

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 SCP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je: a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432

CSP).